

ผลของโปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาสิต ศิริเทศ* กนิษฐา จำรูญสวัสดิ์** ศุภชัย ปิติกุลตั้ง** กรวรรณ ยอดไม้**

บทคัดย่อ

การวิจัยกึ่งทดลองเพื่อศึกษาผลของโปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้แนวคิดทักษะชีวิตร่วมกับทฤษฎีการรับรู้ความสามารถตนเอง ผ่านการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย กลุ่มทดลองเป็นนักเรียนหญิงจากโรงเรียนวัดพระญาติการาม จำนวน 36 คน ได้รับโปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และกลุ่มเปรียบเทียบเป็นนักเรียนหญิงจากโรงเรียนประตู่ชัย จำนวน 36 คน ได้รับการเรียนการสอนตามปกติ เก็บข้อมูลระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึง ธันวาคม พ.ศ. 2559 วิเคราะห์ข้อมูลโดยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Chi-square, Independent T-test, และ Paired T-test พบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนน

ด้านความรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเองที่จะมีพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ความคาดหวังในผลดีของการป้องกันการตั้งครรภ์ ทักษะการคิดวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมเสี่ยงฯ ทักษะการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา ทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพและการสื่อสาร และทักษะการจัดการกับอารมณ์และความต้องการของตนเอง สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ และสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปประยุกต์ในการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนหญิงในโรงเรียนหรือจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นต่อไป

คำสำคัญ: โปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิต, การรับรู้ความสามารถ, การป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น, นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

* นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาอนามัยครอบครัว คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

** ภาควิชาอนามัยครอบครัว คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

บทนำ

วัยรุ่น คือ วัยที่กำลังมีพัฒนาการด้านจิตใจ จากเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ และมีการพัฒนาภาวะทางเพศ อย่างสมบูรณ์¹ ในวัยนี้มีการเปลี่ยนแปลงหลายด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และจริยธรรม² การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอาจส่งผล ต่อการปฏิบัติตัวของวัยรุ่น เช่น การแสดงออกหรือ พฤติกรรมความอยากรู้อยากลอง และชอบเลียนแบบ เพื่อน จึงมีโอกาสดูถูกชกชวนให้มีพฤติกรรมเสี่ยงได้³ จากงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า สาเหตุของปัญหาการมี เพศสัมพันธ์ และการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เกิดจากปัจจัย แวดล้อม 3 ประเด็นหลัก คือ 1) ปัจจัยด้านพฤติกรรม ของเด็กเอง ได้แก่ ความอยากรู้อยากลอง⁴ การอยู่ ตามลำพังสองต่อสองกับคู่อริหรือเพื่อนต่างเพศ⁵ การใช้ สารเสพติด เช่น สูบบุหรี่⁶ ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ผสม⁶ ขาดทักษะในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทาง เพศ⁷ ขาดความรู้เรื่องเพศศึกษาและการคุมกำเนิด⁸ ขาดทักษะการตัดสินใจแก้ไข้ปัญหา⁹ และการรับรู้ ความสามารถของตนเองที่จะนำไปสู่พฤติกรรมทางเพศ ที่เหมาะสม¹⁰ ขาดการเห็นคุณค่าในตนเอง⁵ แพ้ยา คุมกำเนิด⁵ และมีค่านิยมทางเพศที่ผิด⁵ 2) ปัจจัยด้าน ครอบครัว ได้แก่ สภาพครอบครัวแตกแยก⁴ ขาดการ กำกับดูแลจากครอบครัว⁵ การอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม⁵ และ 3) ปัจจัยแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ อิทธิพลจาก เพื่อนที่มีค่านิยมผิด ๆ และอิทธิพลจากสื่อที่ส่งผลต่อ การมีค่านิยมที่ไม่เหมาะสม ผลกระทบสำคัญที่เกิด จากการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น คือ มารดาเสี่ยงต่อภาวะ แทรกซ้อนจากการตั้งครรภ์สูง เช่น ภาวะโลหิตจาง ความดันโลหิตสูง เจ็บครรภ์คลอดนานหรือคลอดติดขัด คลอดก่อนกำหนด ตกเลือดหลังคลอด¹⁰ และผลต่อทารก เช่น อาจคลอดก่อนกำหนด³ คลอดน้ำหนักต่ำกว่า 2,500 กรัม³ และเสียชีวิตหลังคลอดได้³ จากปัจจัย

และผลกระทบข้างต้น ทักษะชีวิตจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ จะต้องได้รับการพัฒนาในวัยรุ่น โดยมุ่งเน้นให้วัยรุ่น เกิดความรู้ความเข้าใจต่อผลกระทบของการตั้งครรภ์ ในวัยรุ่น และความรู้ความเข้าใจเรื่องการคุมกำเนิด เกิดการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการป้องกัน การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และเกิดทักษะชีวิตในการหลีกเลี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และเกิดทักษะชีวิตในการ ป้องกันการตั้งครรภ์ เป็นต้น

ปีพ.ศ. 2553-2555 ประเทศไทยมีแม่วัยรุ่นอายุ 15-19 ปี คลอดทารกต่อประชากรหญิงวัยเดียวกัน พันคน ถึง 50.1, 53.6, และ 53.8 ตามลำดับ โดยมี จำนวนหญิงที่คลอดโดยอายุต่ำกว่า 20 ปี มีมากถึง 133,176 ราย และในจำนวนนี้มีอายุระหว่าง 15-19 ปี 129,451 ราย ขณะที่มีการคลอดจากเด็กหญิงอายุ ต่ำกว่า 15 ปี ถึง 3,725 ราย ของการคลอดทั้งหมด¹¹ จากสถานการณ์ดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนา ทักษะชีวิตเพื่อให้วัยรุ่นเกิดการรับรู้ความสามารถ ของตนในการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น สามารถ ควบคุมสถานการณ์ และหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่จะ นำไปสู่การตั้งครรภ์ สามารถนำไปแก้ไขพฤติกรรมที่ ไม่เหมาะสมให้เกิดพฤติกรรมที่ดีเพื่อไม่ให้เกิดปัญหา ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

จากการศึกษา¹²⁻¹³ พบว่า การได้รับโปรแกรม การพัฒนาทักษะชีวิตทำให้การรับรู้ความสามารถของ ตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนสมรส ความรู้ ในการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ความรู้เรื่องผล กระทบจากการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และทักษะการปฏิเสธ และการต่อรองของนักเรียนหญิงสูงขึ้นกว่าก่อนการ ทดลอง ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้จัดทำโปรแกรมพัฒนา ทักษะชีวิตและการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อ การป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดยประยุกต์ใช้แนวคิด ทักษะชีวิต ร่วมกับแนวคิดทฤษฎีการรับรู้ความสามารถ

ตนเอง โดยใช้หลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ผ่านการเรียนรู้จากตัวแบบ ประกอบด้วย 4 แผนการสอน ดังนี้ แผนการสอนที่ 1 เรื่อง คุณกำเนิดปลอดภัยไม่ต้องก่อนวัยอันควร แผนการสอนที่ 2 เรื่อง การตัดสินใจและแก้ไขปัญหา นำพาชีวิตสดใส แผนการสอนที่ 3 เรื่อง การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนต่างเพศ และแผนการสอนที่ 4 เรื่อง วัยใสเข้าใจอารมณ์

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีสมมติฐานการวิจัย คือ หลังการทดลอง ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เรื่องผลกระทบจากการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และการคุมกำเนิด การรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ ความคาดหวังในผลดีของการป้องกันการตั้งครรภ์ และทักษะชีวิตรายด้านของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่าในกลุ่มเปรียบเทียบ

วิธีการศึกษา

การวิจัยกึ่งทดลองชนิดมีกลุ่มเปรียบเทียบ (Quasi-experimental Study Pretest and Posttest Design With Non-equivalent Control Group) คำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Lemshow¹⁴ ได้กลุ่มละ 36 คน โดยคัดเลือกตามเกณฑ์คุณสมบัติ ได้แก่ เป็นนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่ทีมผู้บริหารให้ความอนุเคราะห์ในการเข้าร่วมวิจัย มีการจัดชั่วโมงให้ผู้วิจัย

ได้เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินกิจกรรม โดยทั้ง 2 โรงเรียนมีความคล้ายคลึงในลักษณะทั่วไปของประชากร และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ได้โรงเรียนวัดพระญาติการามเป็นกลุ่มทดลอง และโรงเรียนประตูลี้ เป็นกลุ่มเปรียบเทียบได้รับการเรียนการสอนตามปกติ และภายหลังสิ้นสุดการทดลองแล้วผู้วิจัยได้เข้าไปจัดกิจกรรมให้ความรู้เรื่องการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ผลกระทบของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และการป้องกันการตั้งครรภ์ จำนวน 1 ครั้ง และจับฉลากเลือกห้องเรียนกลุ่มละ 2-3 ห้องเรียน เพื่อให้จำนวนนักเรียนหญิงรวมแล้วไม่ต่ำกว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยนักเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมการศึกษาวีจยในครั้งนี้ได้ลงนามเป็นลายลักษณ์อักษร และได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองให้เข้าร่วมโครงการวิจัย ส่วนเกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าร่วมการวิจัยออกจากโครงการ คือ มีความเจ็บป่วยจนไม่สามารถให้ข้อมูลได้ในเวลาที่เก็บข้อมูล และติดภารกิจในช่วงเวลาที่จัดกิจกรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ชุด ได้แก่ 1) โปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ได้ประยุกต์แนวคิดทักษะชีวิต (Life skills) ขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO)¹⁵ ร่วมกับแนวคิดทฤษฎีการรับรู้ความสามารถตนเอง (Self-Efficacy) ของอัลเบิร์ต แบนดูรา¹⁶ โดยใช้หลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning)¹⁷ แบ่งเป็น 4 แผนการสอน ดังนี้ แผนการสอนที่ 1 เรื่อง คุณกำเนิดปลอดภัยไม่ต้องก่อนวัยอันควร แผนการสอนที่ 2 เรื่อง การตัดสินใจและแก้ไขปัญหา นำพาชีวิตสดใส แผนการสอนที่ 3 เรื่อง การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนต่างเพศ และแผนการสอนที่ 4 เรื่อง วัยใสเข้าใจอารมณ์ 2) แบบสอบถามชนิดตอบด้วยตนเอง สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม และประยุกต์จาก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง¹²⁻¹³ ซึ่งผ่านการตรวจสอบเนื้อหา ความสอดคล้องของกิจกรรม วัตถุประสงค์ วิธีการ และการประเมินผลโดยผู้เชี่ยวชาญ 4 ท่าน ก่อนนำไป ทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน และหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือ แต่ละชุดโดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้ แบบวัดความรู้เรื่องผลกระทบของการตั้งครรภ์ และวิธีป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น = 0.71 แบบวัด การรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการ ตั้งครรภ์ในวัยรุ่น = 0.89 แบบวัดความคาดหวัง ในผลดีของการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น = 0.87 แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมเสี่ยง ที่จะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ = 0.82 แบบวัดทักษะ การตัดสินใจและแก้ไขปัญหา = 0.30 แบบวัดทักษะ การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร = 0.51 และ แบบวัดทักษะการจัดการอารมณ์และความต้องการ ของตนเอง = 0.70 เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน พฤศจิกายน ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2559

วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่าง ด้านสังคมประชากรระหว่างทั้ง 2 กลุ่มโดยใช้สถิติ Chi-square เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนในด้าน ต่าง ๆ ก่อนและหลังการทดลองในกลุ่มทดลอง โดยใช้ สถิติ Paired T-test และระหว่างทั้ง 2 กลุ่มโดยใช้ Independent T-test

ข้อพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัย

โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบ โดยสอดคล้องกับคำประกาศเฮลซิงกิ จากคณะกรรมการ จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ตามเอกสารรับรอง เลขที่ MUPH

2016-125

ผลการศึกษา

1. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ เรื่องผลกระทบจากการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและการคุม กำเนิด การรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการ ป้องกันการตั้งครรภ์ ความคาดหวังในผลดีของการ ป้องกันการตั้งครรภ์ และทักษะชีวิตรายด้าน ระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลัง การทดลอง

ก่อนการทดลอง ค่าเฉลี่ยคะแนนด้านความรู้ เรื่องผลกระทบของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และความรู้ ในการคุมกำเนิดในกลุ่มทดลอง (3.72 ± 1.86 คะแนน) ต่ำกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ (4.64 ± 1.45 คะแนน) อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.02$) ค่าเฉลี่ยคะแนน การรับรู้ความสามารถของตนเองที่จะมีพฤติกรรมป้องกัน การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในกลุ่มทดลอง (30 ± 4.55 คะแนน) ไม่แตกต่างไปจากกลุ่มเปรียบเทียบ (34.20 ± 11.11 คะแนน) ($p = 0.82$) ค่าเฉลี่ยคะแนนความคาดหวัง ในผลดีของการป้องกันการตั้งครรภ์ในกลุ่มทดลอง (37.00 ± 4.17 คะแนน) ต่ำกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ (39.77 ± 6.30 คะแนน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.03$) ค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการคิดวิเคราะห์ถึง พฤติกรรมเสี่ยงที่จะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ในกลุ่ม ทดลอง (4.63 ± 1.57 คะแนน) ต่ำกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ (5.55 ± 1.69 คะแนน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.02$) ค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการตัดสินใจและ แก้ไขปัญหาในกลุ่มทดลอง (3.05 ± 1.11 คะแนน) ต่ำกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ (4.16 ± 1.59 คะแนน) อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.001$) ค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะ การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารในกลุ่มทดลอง (1.30 ± 0.74 คะแนน) ไม่แตกต่างไปจากกลุ่มเปรียบเทียบ

(1.44 ± 0.90 คะแนน) ($p = 0.48$) และค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการจัดการกับอารมณ์และความต้องการตนเองในกลุ่มทดลอง (4.02 ± 1.64 คะแนน) ต่ำกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ (5.72 ± 2.03 คะแนน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$)

หลังการทดลอง พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องผลกระทบจากการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและการคุมกำเนิด การรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ ความคาดหวังในผลดีของการป้องกันการตั้งครรภ์ และทักษะชีวิตในทุกด้านของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ดังนั้นความรู้เรื่องผลกระทบของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และความรู้ในการคุมกำเนิดในกลุ่มทดลอง (8.91 ± 0.80 และ 4.38 ± 1.43 คะแนน) การรับรู้ความสามารถของตนเองที่จะมีพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น (54.97 ± 1.77 และ 39.50 ± 3.57 คะแนน) ความคาดหวังในผลดีของการป้องกันการตั้งครรภ์ (54.88 ± 5.11 และ 39.33 ± 5.14 คะแนน) ทักษะการคิดวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมเสี่ยงที่จะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ (9.05 ± 0.79 และ 5.30 ± 1.41 คะแนน) ทักษะการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา (7.13 ± 0.63 และ 3.88 ± 1.36 คะแนน) ทักษะการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร (4.33 ± 0.47 และ 1.36 ± 0.79 คะแนน) และทักษะการจัดการกับอารมณ์และความต้องการตนเอง (8.75 ± 0.69 และ 4.66 ± 1.30 คะแนน)

จากผลการวิจัยดังกล่าวอธิบายได้ว่า ก่อนการทดลองในกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เรื่องผลกระทบของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และความรู้ในการคุมกำเนิด ความคาดหวังในผลดีของการป้องกันการตั้งครรภ์ และทักษะชีวิตบางด้านต่ำกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อาจสืบเนื่องจากกลุ่มทดลองไม่ได้รับข้อมูลหรือความรู้ที่ถูกต้องที่เพียงพอจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต่างจากกลุ่มเปรียบเทียบที่มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเข้าไปจัดกิจกรรมให้ความรู้แก่นักเรียนอยู่บ่อยครั้ง ทำให้นักเรียนกลุ่มเปรียบเทียบได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง และอาจเป็นส่วนที่ทำให้ค่าเฉลี่ยคะแนนในบางด้านสูงกว่ากลุ่มทดลอง แต่หลังจากกลุ่มทดลองได้เข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นแล้ว ทำให้ค่าเฉลี่ยความรู้เรื่องผลกระทบของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และความรู้ในการคุมกำเนิด ความคาดหวังในผลดีของการป้องกันการตั้งครรภ์ และทักษะชีวิตในทุกด้านสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ

2. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เรื่องผลกระทบจากการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและการคุมกำเนิด การรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ ความคาดหวังในผลดีของการป้องกันการตั้งครรภ์ และทักษะชีวิตรายด้านในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง

หลังการทดลองในกลุ่มทดลอง พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องผลกระทบจากการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและการคุมกำเนิด การรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ ความคาดหวังในผลดีของการป้องกันการตั้งครรภ์ และทักษะชีวิตในทุกด้านของกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ดังนั้นความรู้เรื่องผลกระทบของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และความรู้ในการคุมกำเนิด (8.91 ± 0.80 และ 3.72 ± 1.86 คะแนน) การรับรู้ความสามารถของตนเองที่จะมีพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น (54.94 ± 1.77 และ 30.97 ± 4.55 คะแนน) ความคาดหวังในผลดีของการป้องกันการตั้งครรภ์ (54.88 ± 5.11 และ 37.00 ± 4.17 คะแนน) ทักษะการคิดวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมเสี่ยงที่จะนำไปสู่

การมีเพศสัมพันธ์ (9.05 ± 0.79 และ 4.36 ± 1.57 คะแนน) ทักษะการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา (7.13 ± 0.63 และ 3.05 ± 1.11 คะแนน) ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสาร (4.33 ± 0.47 และ 1.30 ± 0.74 คะแนน) และทักษะการจัดการกับอารมณ์และความต้องการตนเอง (8.75 ± 0.69 และ 4.02 ± 1.64 คะแนน)

หลังการทดลองในกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนด้านความรู้เรื่องผลกระทบของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และความรู้ในการคุมกำเนิด (4.38 ± 1.43 คะแนน) ไม่แตกต่างไปจากก่อนการทดลอง (4.46 ± 1.45 คะแนน) ($p = 0.14$) ค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองที่จะมีพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น (39.50 ± 3.57 คะแนน) สูงกว่าก่อนการทดลอง (34.52 ± 11.11 คะแนน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ค่าเฉลี่ยคะแนนความคาดหวังในผลดีของการป้องกันการตั้งครรภ์ (39.33 ± 5.14 คะแนน) ไม่แตกต่างไปจากก่อนการทดลอง (39.77 ± 6.30 คะแนน) ($p = 0.14$) ค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการคิดวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมเสี่ยงที่จะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ (5.30 ± 1.41 คะแนน) ไม่แตกต่างไปจากก่อนการทดลอง (5.55 ± 1.69 คะแนน) ($p = 0.27$) ค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา (3.88 ± 1.36 คะแนน) ไม่แตกต่างไปจากก่อนการทดลอง (4.16 ± 1.59 คะแนน) ($p = 0.06$) ค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการสร้างสัมพันธภาพและการ

สื่อสาร (1.36 ± 0.79 คะแนน) ไม่แตกต่างไปจากก่อนการทดลอง (1.44 ± 0.90 คะแนน) ($p = 0.41$) และค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการจัดการกับอารมณ์และความต้องการตนเอง (4.66 ± 1.30 คะแนน) ต่ำกว่าก่อนการทดลอง (5.72 ± 2.03 คะแนน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.001$)

3. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เรื่องผลกระทบจากการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและการคุมกำเนิด การรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ ความคาดหวังในผลดีของการป้องกันการตั้งครรภ์ และทักษะชีวิตรายด้านที่เปลี่ยนแปลงไป ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ

พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่เปลี่ยนแปลงไปในด้านต่าง ๆ ดังนี้ความรู้เรื่องผลกระทบของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และความรู้ในการคุมกำเนิด การรับรู้ความสามารถของตนเองที่จะมีพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ความคาดหวังในผลดีของการป้องกันการตั้งครรภ์ ทักษะการคิดวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมเสี่ยงที่จะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ ทักษะการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา ทักษะการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร และทักษะการจัดการกับอารมณ์และความต้องการของตนเองในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$)

Table 1 Comparison of the Mean Scores of Knowledge on Impacts of Teenage Pregnancy and Birth Control, Perceived Self-efficacy to Prevent Pregnancy, Outcome-expectation of Benefits on Prevention of Pregnancy, and Life Skills Between the Experimental and the Comparison Groups, Before and After the Experimentation.

Variables	Before the experimentation		After the experimentation	
	$\bar{x} \pm SD$	t (df)	$\bar{x} \pm SD$	t (df)
1. Knowledge on impacts of teenage pregnancy and birth control				
Experimental group	3.72 ± 1.86	2.32	8.91 ± 0.80	1.46
Comparison group	4.64 ± 1.45	(66.18)	4.38 ± 1.43	(54.98)
p		0.02*		< 0.001*
2. Perceived self-efficacy to prevent teenage pregnancy				
Experimental group	30.97 ± 4.55	1.77	54.94 ± 1.77	23.23
Comparison group	34.52 ± 11.11	(46.42)	39.50 ± 3.57	(51.22)
p		0.82		< 0.001*
3. Outcome-expectation of benefits on prevention of pregnancy				
Experimental group	37.00 ± 4.17	2.20	54.88 ± 5.11	12.86
Comparison group	39.77 ± 6.30	(60.75)	39.33 ± 5.14	(70.00)
p		0.03*		< 0.001*
4. Critical thinking skills of sexual risk behaviors				
Experimental group	4.63 ± 1.57	2.37	9.05 ± 0.79	13.91
Comparison group	5.55 ± 1.69	(69.57)	5.30 ± 1.41	(55.02)
p		0.02*		< 0.001*
5. Decision making and problem solving skills				
Experimental group	3.05 ± 1.11	3.42	7.13 ± 0.63	12.90
Comparison group	4.16 ± 1.59	(62.76)	3.88 ± 1.36	(49.58)
p		0.001*		< 0.001*
6. Interpersonal relationship and communication skills				
Experimental group	1.30 ± 0.74	0.70	4.33 ± 0.47	19.16
Comparison group	1.44 ± 0.90	(67.54)	1.36 ± 0.79	(57.24)
p		0.48		< 0.001*
7. Emotional and coping skills				
Experimental group	4.02 ± 1.64	3.88	8.75 ± 0.69	16.54
Comparison group	5.72 ± 2.03	(67.06)	4.66 ± 1.30	(53.12)
p		< 0.001*		< 0.001*

*significant at p<0.05

Table 2 Comparison of the Mean Scores of Knowledge on Impacts of Teenage Pregnancy and Birth Control, Perceived Self-efficacy to Prevent Pregnancy, Outcome-expectation of Benefits on Prevention of Pregnancy, and Life Skills within the Experimental and the Comparison Groups, Before and After the Experimentation.

Mean scores	Experimental Group			Comparison Group		
	$\bar{x} \pm SD$	$\bar{d} \pm SD$	t (df)	$\bar{x} \pm SD$	$\bar{d} \pm SD$	t (df)
1. Knowledge about the impacts of teenage pregnancy and birth control						
Before-experimentation	3.72±1.86	5.19±1.72	18.11 (35)	4.64±1.45	-0.25±0.99	1.05 (35)
After-experimentation	8.91±0.80			4.38±1.43		
p		< 0.001*			0.14	
2. Perceived self-efficacy to prevent teenage pregnancy						
Before-experimentation	30.97±4.55	23.97±4.48	32.04 (35)	34.52±11.11	4.97±9.11	3.27 (35)
After-experimentation	54.94±1.77			39.50±3.57		
p		< 0.001*			< 0.001*	
3. Outcome-expectation of benefits on prevention of pregnancy						
Before-experimentation	37.00±4.17	17.88±5.98	17.92 (35)	39.77±6.30	-0.44±3.81	0.69 (35)
After-experimentation	54.88±5.11			39.33±5.14		
p		< 0.001*			0.48	
4. Critical thinking skills of sexual risk behaviors						
Before-experimentation	4.63±1.57	4.41±1.48	17.89 (35)	5.55±1.69	-0.25±1.33	1.12 (35)
After-experimentation	9.05±0.79			5.30±1.41		
p		< 0.001*			0.27	
5. Decision making and problem solving skills						
Before-experimentation	3.05±1.11	4.08±1.33	18.29 (35)	4.16±1.59	-0.27±0.88	1.89 (35)
After-experimentation	7.13±0.63			3.88±1.36		
p		< 0.001*			0.06	
6. Interpersonal relationship and communication skills						
Before-experimentation	1.30±0.74	3.02±0.90	19.96 (35)	1.44±0.90	-0.08±0.10	0.82 (35)
After-experimentation	4.33±0.47			1.36±0.79		
p		< 0.001*			0.41	
7. Emotional and coping skills						
Before-experimentation	4.02±1.64	4.72±1.50	18.83 (35)	5.72±2.03	-1.05±1.78	3.54 (35)
After-experimentation	8.7±0.69			4.66±1.30		
p		< 0.001*			0.001*	

*significant at $p < 0.05$

Table 3 Comparison of the Mean Scores of Changes of Knowledge on Impacts of Teenage Pregnancy and Birth Control, Perceived Self-efficacy to Prevent Pregnancy, Outcome-expectation of Benefits on Prevention of Pregnancy, and Life Skills Between the Experimental and the Comparison Groups.

Mean Scores of changes	Group	$\bar{d} \pm SD$	t (df)	p
1. Knowledge about the impacts of teenage pregnancy and birth control	Experimental	5.19±1.72	16.42 (70)	< 0.001*
	Comparison	-0.25±0.99		
2. Perceived self-efficacy to prevent teenage pregnancy	Experimental	23.97±4.48	11.21 (70)	< 0.001*
	Comparison	4.97±9.11		
3. Outcome-expectation of benefits on prevention of pregnancy	Experimental	17.88±5.98	15.49 (70)	< 0.001*
	Comparison	-0.44±3.81		
4. Critical thinking skills of sexual risk Behaviors	Experimental	4.41±1.48	14.02 (70)	< 0.001*
	Comparison	-0.25±1.33		
5. Decision making and problem solving skills	Experimental	4.08±1.33	16.32 (70)	< 0.001*
	Comparison	-0.27±0.88		
6. Interpersonal relationship and communication skills	Experimental	3.02±0.90	17.09 (70)	< 0.001*
	Comparison	-0.08±0.60		
7. Emotional and coping skills	Experimental	4.72±1.50	14.83 (70)	< 0.001*
	Comparison	-0.05±1.78		

*significant at $p < 0.05$

อภิปรายตามสมมติฐาน

จากสมมติฐานที่ 1 หลังการทดลอง ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องผลกระทบจากการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและการคุมกำเนิด การรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ ความคาดหวังในผลดีของการป้องกันการตั้งครรภ์ และทักษะชีวิตรายด้าน ในกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และสมมติฐานที่ 2 หลังการทดลอง ค่าเฉลี่ยของคะแนน

ความรู้เรื่องผลกระทบจากการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและการคุมกำเนิด การรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ ความคาดหวังในผลดีของการป้องกันการตั้งครรภ์ และทักษะชีวิตรายด้านในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ จากผลการวิจัยพบว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 และสมมติฐานที่ 2 คือ หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนด้านความรู้เรื่องผลกระทบของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และความรู้ในการคุมกำเนิด การรับรู้ความสามารถของ

ตนเองที่จะมีพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ความคาดหวังในผลดีของการป้องกันการตั้งครรภ์ ทักษะการคิดวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมเสี่ยงที่จะนำไปสู่ การมีเพศสัมพันธ์ ทักษะการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา ทักษะการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร และทักษะ การจัดการกับอารมณ์และความต้องการของตนเอง สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ และสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ซึ่งผลการศึกษานี้ สนับสนุนด้วยงานวิจัยของ จริภรณ์ ชวัญดี และคณะ¹³ ที่ศึกษาเรื่อง ผลของโปรแกรมพัฒนาความรู้ เจตคติ และทักษะการปฏิเสธและต่อรองเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ ในนักเรียนอาชีวะหญิง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ในการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และผลกระทบ จากการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) และมีความ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรทราย ปัญญาชนท์ และคณะ¹⁸ เรื่อง การสร้างเสริมทักษะชีวิตเพื่อป้องกัน การมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิงมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า นักเรียนหญิงกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยทักษะ การปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) อีกทั้งยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ริษา บุนนาค และคณะ¹⁹ เรื่อง ประสิทธิภาพของโปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิต ในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครปฐม พบว่า หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีความตระหนัก ในตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ทักษะการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหา ทักษะการสื่อสารและพฤติกรรม ป้องกันความเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์สูงกว่า กลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) อีกทั้งค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะชีวิตบางด้านในงานวิจัยนี้

ที่สอดคล้องกับงานวิจัยอื่นที่เป็นโปรแกรมพัฒนา ทักษะชีวิต แล้วพบว่า หลังเข้าร่วมโปรแกรม มีคะแนน พัฒนาทักษะชีวิตในกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้น เช่น งานวิจัย ของ กนิษฐา จำรูญสวัสดิ์ และคณะ²⁰ เรื่องการพัฒนา ทักษะการสื่อสารเพื่อป้องกันความรุนแรงทางร่างกาย และทางเพศในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ก่อนการทดลองคะแนนเฉลี่ย ทักษะการสื่อสารไม่แตกต่างจากกลุ่มเปรียบเทียบ ($p = 0.017$) แต่หลังการทดลองมีคะแนนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.04$) และสอดคล้อง กับงานวิจัยของ ฐานดา เกียรติเกาะ และคณะ²¹ เรื่อง ผลของโปรแกรมพัฒนาทักษะการป้องกันการถูก ล่วงละเมิดทางเพศในวัยรุ่นหญิงกลุ่มเสี่ยง พบว่า ภายหลังจากทดลองและระยะติดตามผลคะแนนทักษะ ชีวิตในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุภาวดี วรมาลี และคณะ²² เรื่อง โปรแกรม พัฒนาเจตคติต่อบทบาททางเพศ และทักษะชีวิตต่อ การป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนชาย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดลพบุรี พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้สุขอนามัยทางเพศ โรคติดต่อ ทางเพศสัมพันธ์ โรคเอดส์ การป้องกันโรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ และการป้องกันการตั้งครรภ์ เจตคติต่อบทบาททางเพศ ทักษะการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหา ทักษะการสื่อสารสร้าง สัมพันธภาพ การปฏิเสธและต่อรองที่จะไม่มีพฤติกรรม เสี่ยงทางเพศ ในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$)

จากผลการวิจัยดังกล่าวอธิบายได้ว่า โปรแกรม พัฒนาทักษะชีวิตและการรับรู้ความสามารถของตนเอง ต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เมื่อเปรียบเทียบ กับกลุ่มเปรียบเทียบที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมที่มีการ

แลกเปลี่ยนประสบการณ์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งกันและกันทำให้ยังขาดความรู้ในเรื่องการป้องกันการตั้งครรภ์ที่ถูกต้อง และขาดทักษะชีวิตที่เหมาะสมต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยคะแนนตามตัวแปรทั้ง 7 ด้าน หลังทดลองในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ และสูงกว่าก่อนการทดลอง

ข้อจำกัดของการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้มีการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ผู้วิจัยต้องกำหนดระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอนให้แน่ชัด และยืดหยุ่นในบางกิจกรรมแต่ยังคงเนื้อหาและกิจกรรมที่สำคัญไว้ เนื่องจากทางโรงเรียนมีกิจกรรมของโรงเรียน เช่น เข้าค่ายลูกเสือ และแข่งกีฬาในเขตพื้นที่การศึกษา ส่งผลให้บางกิจกรรมเกิดความไม่ต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. โรงเรียนควรนำโปรแกรมนี้ไปใช้ร่วมกับการเรียนการสอนในรายวิชาเพศศึกษาเน้นการเรียนรู้อจากตัวแบบ ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือประสบการณ์ ทำให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองแล้วนำไปสู่การพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองและทักษะชีวิตที่เกี่ยวข้องในการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

2. หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนสามารถนำแผนกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้อของเยาวชนผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมไปปรับใช้ในการจัดทำโครงการต่าง ๆ ภายในหน่วยงานของตนเอง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

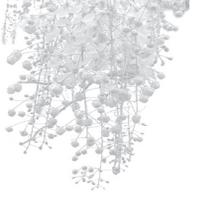
ควรศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยสำรวจและวิเคราะห์สถานการณ์ของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อระบุทักษะชีวิตที่ยังขาด แล้วพัฒนารูปแบบการป้องกันการตั้งครรภ์ที่เฉพาะเจาะจงกับปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ สมาคมศิษย์เก่าบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ได้มอบทุนสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์บางส่วนในการวิจัย และขอขอบคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพระญาติการาม และโรงเรียนประตู่ชัย รวมถึงอาจารย์และนักเรียนที่ได้ให้ความร่วมมือในการศึกษาครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

1. World Health Organization. Handout new module: Program on adolescent health for health-care providers. Geneva: World Health Organization, 2006.
2. Department of Mental Health, Ministry of Public Health. Manual for teaching life skills in junior high schools. Bangkok: Uranus Image Group Co. Ltd., 2011.
3. Poonkham Y, Promprapat P, Paisanatchapong K, Samakkekarom R. The Guideline study for promoting youths' health, preventing risk behaviors and health problems, 1sted. Nondhaburi: Bureau of Reproductive Health, Ministry of Public Health, 2010.

4. Bureau of Anti-trafficking in Women and Children, Department of Social Development and Welfare. Promotion of participation learning process of preventing and solving unintentional teenage pregnancy. Research reports 2011-2013, 1st ed. Bangkok: Nuthakorn Co.Ltd., 2014.
5. Chaisri L, Suparp J, Sathitwipawee P. Factors affecting sexually risk behaviors of senior high school students, Prajuabkeereekhan province. *Journal of Public Health* 2010; 40 (2): 161-74.
6. Ramjitti Institution. Child Watch: Children and adolescents situation during 2011-2013. Available from: http://www.Childwaththai.org/pdf/news/cw_summary_2554_2555.pdf., Accessed May 2, 2016.
7. Erwittayasuporn K, Polmuentipya O. Knowledge and attitudes toward sexually risk behaviors of adolescents, Muang District, Nakornrachasrima Province. *J of Boromrachonnee Nakomrucharima Nursing College* 2011; 17(2): 15-6.
8. Aegwarnankul S. Adolescents' sexually risk behaviors. *J Guegaroon* 2013; 20(20): 16-26.
9. Tipwareeyom W, Phoawatna A, Larpwongwatana P. Factors for the prediction of male adolescents' sexually risk behaviors in Pissuloke Province. *J Public Health Nursing* 2013; 27(1): 31-45.
10. Bureau of Reproductive Health, Department of Health, Ministry of Public Health. Teacher's manual: Prevention of adolescent pregnancy, 1st ed. Nondhaburi: Thailand Agricultural Cooperations Printing Com., 2011.
11. Bureau of Reproductive Health, Department of Health, Ministry of Public Health. Evaluation of the first national policy and strategy on reproductive health development, (2011-2014). Bangkok: War Veterans Organization of Thailand Printing Office, Co. Ltd., 2015.
12. Ararmkochakorn J. Effects of a life skills development program on perceived self-efficacy to prevent premarital sexual intercourse of female vocational college students. [M.S. Thesis in Family Health], Faculty of Graduate Studies, Chiang Mai University 2001.
13. Khuandee J, Chamroonsawasdi K, Suparp J, Kittipichai W. The effects of the program for developing knowledge, attitudes and refusal and negotiation skills for prevention pregnancy among female vocational college students, Samutprakarn Province. *Journal of Public Health* 2012; Supplement: 79-92.

14. Vorapongsathorn T. Principles of research in public health, 4th ed., Bangkok: Chulalongkorn University Press. 2000.
15. World Health Organization. Life skills education for children and adolescence in school. Geneva: World Health Organization, 1994.
16. Iamsupasit S. Theories and techniques in behavioral modification, 7th ed. Bangkok: Chulalongkorn University Press, 2010.
17. Department of Mental Health, Ministry of Public Health. Manual on participatory training. Nonthaburi: Uongkamol Production Press, Co. Ltd., 2000.
18. Punyachun N, Kengkarnpanich T, Tanskul S, Apinantanawech S. Life skills development for preventing sexual intercourse among junior high school students. J Health Education 2009; 32(111): 32-41.
19. Bunnark R, Termsirikulchai L, Watana-somboon P, Phoawatana A. Effectiveness of life skills development for preventing risk behaviors leading to sexual relationship among junior high school students, Nakornpathom. Journal of Public Health 2013; 43(1): 80-93.
20. Chamroonsawasdi K, Suparp J, Kittipichai W, Khajornchaikul P. Communication skills to prevent physical and sexual violence in Primary extend to secondary school in Samutsakorn Province. J Public Health and Development 2010; 8(1): 70-83.
21. Keatkor T, Auemaneekul N, Lagampan S, Lapvongwattana P. The effects of sexual abuse prevention program for female teenager at risk. J Public Health Nursing 2014; 28(1): 55-69.
22. Woramalee S, Chamroonsawasdi K, Kittipichai W, Auemaneekul N. Attitude on gender roles and life skills development program to prevent sexual risk behaviors among grade 5 primary school male students, Lopburi province. Thammasat Medical Journal 2016; 16(3): 456-66.

Effects of a Life Skills Program on Self-efficacy to Prevent Teenage Pregnancy Among Female Secondary School Students in Ayutthaya Province

Phasit Sirited* Kanittha Chamroonsawasdi** Supachai Pitikultang** Korravarn Yodmai**

ABSTRACT

This quasi-experimental research was aimed to study effects of a life skills program on self-efficacy to prevent teenage pregnancy among female school students in Ayutthaya Province. The program was developed by applying the life skills development concept, self-efficacy theory, and participatory learning concept. The samples comprised female mattayomsuksa level 2 students of two schools under the administration of Region 1, Primary Education Area of Ayutthaya. The experimental group comprised 36 female students from Watprayarthigaram School, participating in the life skills program to prevent teenage pregnancy for 4 sessions whereas 36 female students were in the comparison group, from Pratoochai School receiving the normal learning and teaching activities. After the experimentation, one session of teaching and learning activities was organized for the comparison group. Data collection was performed using self-administered questionnaires from November-December, 2016. Data analysis was

performed by computing percentage, arithmetic mean, standard deviation, Chi-square, Independent T-test and Paired T-test. The experimental group gained significantly higher mean scores of the following variables than those of the comparison group and those before the experimentation ($p < 0.001$): knowledge on impacts of teenage pregnancy and birth control; perceived self-efficacy to prevent pregnancy; outcome-expectation of benefits on prevention of pregnancy; critical thinking skills of sexual risk behaviors; decision making and problem solving skills; interpersonal relationship and communication skills and emotional and coping skills. Related organizations should apply this program in teaching and learning activities provided for female school students or in skills development training programs for preventing teenage pregnancy.

Keywords: life skills program, perceived self-efficacy, prevention of teenage pregnancy, mattayomsuksa 2 students